

اریبی شاخص‌های مقدماتی در محاسبه CPI

زهره طغرایی^۱

چکیده

در اقتصادهایی با بازارهای رقابتی، کالاهای خدمات جدید به طور پیوسته تولید و عرضه می‌شوند. فروشگاه‌های جدید جانشین برخی از فروشگاه‌های قدیمی می‌گردند. رلاتیوهای قیمت به طور مرتب، در پاسخ به این جانشینی‌ها، به تغییرات به وجود آمده در تکنولوژی، تغییر درآمد و سلیقه مصرف‌کنندگان تغییر می‌کنند و همه این تغییرات محاسبه دقیق شاخص قیمت مصرف‌کننده را با مشکلاتی همراه می‌سازد. در سال‌های اخیر بسیاری از کارشناسان اقتصادی، مطالعاتی درباره روش‌های مختلف محاسبه CPI و از بین بردن اثر این گونه جانشینی‌ها و تغییرات انجام داده‌اند. به دلیل اینکه بسیاری از کشورها از فرمول لاسپیرز^۲ برای محاسبه این شاخص استفاده می‌کنند، وجود چنین اریبی‌هایی منجر به بیش برآورد کردن تورم واقعی و در نتیجه کم برآورد کردن رشد واقعی اقتصادی می‌شود.

یکی از اریبی‌های مهمی که در محاسبه شاخص CPI رخ می‌دهد، اریبی ناشی از فرمول‌های محاسبه شاخص‌های قیمت در سطح مقدماتی است. در این مقاله، روش‌های مختلف محاسبه این شاخص‌ها و مزايا و معایب آنها مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

^۱ - محقق اداره تحقیقات و مطالعات آماری بانک مرکزی ج.ا.ا.

^۲ - Laspeyres

واژگان کلیدی: شاخص قیمت مصرف‌کننده، اریبی، شاخص قیمت مقدماتی.

۱- مقدمه

- شاخص‌های قیمت با سبد ثابت مانند لاسپیرز، محدودیت‌ها و اشکالاتی در محاسبه دارند که از نظر تئوری، این محدودیت‌ها، «اریبی شاخص» نامیده شده و به هدف محاسبه شاخص بستگی دارد. غالباً شاخص CPI به چند منظور محاسبه می‌شود:
- اندازه‌گیری تغییر قیمت: تغییر قیمت مجموعه‌ای از اقلام (مثلًاً مربوط به هزینه خانوارها) و یا گروه خاصی از اقلام، مورد نظر می‌باشد.
 - برآورد شاخص هزینه زندگی: این شاخص نسبت هزینه‌های مصرف‌کننده در دوره مفروض t را به هزینه‌های دوره پایه اندازه‌گیری می‌نماید که به نوعی رضایت مصرف‌کننده را نشان می‌دهد. در این شاخص، تغییرات به وجود آمده در تکنولوژی و انتظارات مانند تغییر قیمت مورد توجه قرار می‌گیرد.
 - اندازه قدرت خرید: این اندازه در نقش مبنایی برای تعديل درآمدها به منظور جبران تغییرات سطح قیمت استفاده می‌شود.
 - اندازه‌گیری تورم: اندازه‌ای از تغییرات قیمت‌ها در کل یک اقتصاد می‌باشد.
- با توجه به اهداف اندازه‌گیری شاخص CPI، ۵ نوع اریبی وجود دارد:
- (۱) اریبی جانشینی کالا
 - (۲) اریبی جانشینی منبع اطلاع
 - (۳) اریبی کالای جدید
 - (۴) اریبی شاخص مقدماتی
 - (۵) اریبی تغییر کیفیت کالا
- اریبی جانشینی بر اثر عکس‌العمل مصرف‌کننده به تغییر درآمد، سلیقه و نیز تغییر قیمت کالا می‌باشد. برای مثال معمولاً مصرف‌کنندگان تمایل دارند، کالاهای ارزان‌تر را جانشین کالاهای گران‌تر نمایند. این اریبی در سطح مقدماتی و نیز سطوح بالاتر اتفاق می‌افتد. در سطوح بالاتر، اریبی جانشینی مربوط به تغییرات در الگوی مصرفی از یک طبقه به طبقه

دیگر است. مثلاً تغییر از مصرف گوشت قرمز به گوشت سفید. فرمول لاسپیرز با سبد ثابت، قادر نیست تغییرات الگوی مصرف کنندگان، ناشی از تغییر قیمت را درنظر گرفته و اثرش را از بین ببرد. این اریبی منجر به بیش برآورد تورم می‌شود. زیرا کالایی که گرانتر شده، عملاً در دوره جاری مصرف کمتری دارد، درحالی‌که وزن آن مربوط به دوره پایه است. روش‌های منطقی برای رفع این مشکل پیشنهاد شده که یکی از آنها، شاخص لاسپیرز زنجیره‌ای است. این شاخص به طور مرتباً وزن‌ها را بهنگام کرده و تا حد زیادی این اریبی را از بین می‌برد. روش دیگر استفاده از شاخص‌های ایده‌آل مانند فیشر^۱ و تورنکوئیست^۲ است که از وزن‌های دو دوره جاری و پایه استفاده می‌کند.

جانشینی در سطح پایین‌تر زمانی اتفاق می‌افتد که مصرف کننده، الگوی مصرفی خود مربوط به یک محصول (برای مثال، در مورد انواع مختلف ماکارونی) را تغییر می‌دهد. در سطوح پایین‌تر (مقدماتی)، هزینه‌ها موزون نمی‌شوند و استفاده از فرمول‌های مختلف برای محاسبه شاخص‌های مقدماتی منجر به اریبی بیشتر و یا کمتر می‌شود.

در مورد اریبی‌های دیگر هم مانند تغییر کیفیت کالا و ... راه حل‌های مختلفی به منظور از بین بردن اثر آنها وجود دارد. البته اهمیت اریبی‌های ذکر شده، در کشورها و دوره‌های مختلف، متفاوت می‌باشد که نتایج بررسی‌های انجام شده در این مورد در جدول شماره (۱) موجود می‌باشد.

یکی از مهمترین عوامل اریبی در CPI، اریبی شاخص مقدماتی است. این اریبی به دو

عامل بستگی دارد:

الف) اریبی ناشی از فرمول مورد استفاده

ب) اریبی نمونه کوچک

1-Fisher Index
2-Törnqvist Index

در قسمت‌های بعد این دو اریبی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۲- اریبی فرمول شاخص مقدماتی

قیمت‌های مجموعه‌ای از اقلام از منابع اطلاع مختلف جمع‌آوری می‌شوند. اولین مرحله در محاسبه یک شاخص قیمت، ترکیب قیمت‌های مربوط به هر کالا در یک منطقه جغرافیایی و به صورت جداگانه می‌باشد برای مثال، قیمت‌های یک کنسرو لوبيا برای شهر تهران جمع‌آوری و ترکیب شده و به عنوان متوسط قیمت کنسرو لوبيا برای شهر تهران درنظر گرفته می‌شود.

این مرحله به عنوان «هم فزونی مقدماتی»^۱ نامیده می‌شود. هرگونه اریبی که در فرآیند متوسطگیری از قیمت‌ها در پایین‌ترین سطح، اتفاق بیفتاد، در مقام اریبی شاخص مقدماتی است.

۳- فرمول‌های محاسبه شاخص قیمت مقدماتی

معمول‌ترین فرمول‌های مورد استفاده برای محاسبه شاخص‌های مقدماتی به صورت زیر

هستند:

شاخص کارلی^۲ (۱)

$$I_C = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{P_i^t}{P_i^o}$$

شاخص دوت^۳ (۲)

$$I_D = \frac{\sum P_i^t}{\sum P_i^o} = \sum_{i=1}^n \left(\frac{P_i^t}{P_i^o} \right) \times \frac{P_i^o}{\sum P_i^o}$$

^۱- Elementary Aggregation

^۲- Carli index

^۳- Dutot index

^۱ شاخص جونز^۲

$$I_J = \prod_{i=1}^n \left(\frac{P_i^t}{P_i^o} \right)^{\frac{1}{n}}$$

همان‌گونه که مشاهده می‌شود شاخص کارلی میانگین حسابی و شاخص جونز میانگین هندسی از نسبت‌های قیمت است و به دلیل رابطه بین میانگین هندسی و حسابی (همواره میانگین حسابی از میانگین هندسی بزرگتر است) شاخص کارلی از شاخص جونز بزرگتر است. از طرفی شاخص کارلی در آزمون زمانی معکوس^۳ صدق نمی‌کند. به عبارتی اگر داده‌های دوره صفر و جاری با هم جابجا شوند عدد شاخص معکوس نمی‌شود. در هر صورت شاخص‌های دوتت و جونز نسبت به کارلی بهتر هستند.

به شاخص دوتت، دو ایراد وارد آمده است:

۱) وقتی یک منبع اطلاع در یک مرکز جغرافیایی، قیمت‌های بالاتری نسبت به بقیه منابع اطلاع آن منطقه داشته باشد، منجر به بیش‌برآورد شاخص می‌شود.

۲) عدم برقراری در آزمون سنجش‌پذیری: اگر واحد اندازه‌گیری یک قلم در هر منبع اطلاع تغییر کند، ممکن است شاخص مقدماتی بدون تغییر باقی بماند. البته برای افلام همگن این مشکل وجود ندارد.

شاخص جونز در بسیاری از مراکز آماری به شاخص دوتت ترجیح داده می‌شود که مشکلات ذکر شده را ندارد. بارزترین اشکالی که به این شاخص وارد شده، تفسیر آن است که نسبت به تغییر یک میانگین حسابی یا موزون، مشکل به نظر می‌رسد. از طرفی تغییر متوسط قیمت از روش دوتت به جونز، در سری‌های بلندمدت شاخص، مشکلاتی را به همراه دارد.

^۱- Jevons index

^۲- Time Reversal Test

مطالعات تجربی در ایالات متحده در محاسبه CPI، نشان داده که شاخص دوتت از شاخص جونز بزرگتر است، ولی تفاوت بسیار ناچیز است. با توجه به ایرادات اساسی فرمول کارلی، تفاوت‌های بین دو شاخص دوتت و جونز مورد بررسی بیشتر قرار می‌گیرند.

۴- مقایسه بین فرمول دوتت و جونز

شاخص دوتت نمونه (P_D) به عنوان دو میانگین حسابی نمونه از قیمت‌ها، یک برآورده سازگار ولی اریب از شاخص دوتت جامعه است.

$$I_D = \frac{E(P^t)}{E(P^o)} = \frac{\mu_t}{\mu_o}$$

از طرفی شاخص جونز نمونه، P_J ، به عنوان نسبت نمایی دو میانگین از لگاریتم قیمت‌های نمونه یک برآورده سازگار از شاخص جونز جامعه است.

$$I_J = \frac{\exp[E(\log(P^t))]}{\exp[E(\log(P^o))]} = \frac{\exp(\eta^t)}{\exp(\eta^o)} = \exp(\eta^t - \eta^o)$$

که در آن:

$$\eta^t = E[\log(P^t)] \quad \eta^o = E[\log(P^o)]$$

از آنجایی که اعمال مستقیمتابع امید ریاضی در تابع نمایی ممکن نیست:

$$\mu^t = E[P^t] \neq \exp[E(\log(P^t))] = \exp(\eta^t) \quad t=0,1$$

$$\mu^t = E[P^t] > \exp[E(\log(P^t))] = \exp(\eta^t)$$

وقتی صورت و مخرج کسر I_D از صورت و مخرج کسر I_J بزرگتر باشند، تعیین رابطه دقیق بین دو فرمول، عملی نیست، مگراینکه فرضیات بیشتری اعمال شود. فرض می‌کنیم

^۱- Jensen Inequality

توزیع احتمال به صورت زیر درنظر گرفته شود:

$$\log(P^t) \sim Normal(\eta^t, \varepsilon_t^2) \quad t=0,1$$

مربوط به ویژگی‌های توزیع لگ نرمال است

$$\mu^t = \exp\left(\eta^t + \frac{\varepsilon_t^2}{2}\right)$$

بنابراین در فرمول I_D ، μ^t را به صورت فوق، جانشین می‌کیم.

$$I_D = \frac{\mu^t}{\mu^o} = \frac{\exp\left[\eta^t + \frac{\varepsilon_t^2}{2}\right]}{\exp\left[\eta^o + \frac{\varepsilon_t^2}{2}\right]} = I_J \times \frac{\exp\left(\frac{\varepsilon_t^2}{2}\right)}{\exp\left(\frac{\varepsilon_o^2}{2}\right)} = I_J \times \exp\left[\frac{\varepsilon_t^2 - \varepsilon_o^2}{2}\right]$$

با توجه به معادله فوق، مشاهده می‌شود هرچقدر پراکندگی قیمت و ناهمگنی محصول کاهش یابد، تفاوت بین دو شاخص کمتر می‌شود. یکی از راههای رفع ناهمگنی محصولات، روش "هدونیک"^۱ است که رگرسیون "هدونیک" در هر دوره، قسمتی از تغییر قیمت را کنترل می‌کند. به این ترتیب تفاوت بین دو شاخص جونز و دوتت به میزان بیشتری کاهش می‌یابد. گفتنی است روش هدونیک زمانی کاربرد دارد که قیمت یک محصول را بتوان بر حسب ترکیبی از مشخصات و عملکرد آن محصول به دست آورد این مشخصات و عملکرد باید قابل اندازه‌گیری باشد تا بتوان هنگامی که هر یک از مشخصه‌های محصول تغییری کند تأثیر آن را در قیمت محصول به دست آورد و بدین ترتیب تغییر قیمت خالص محاسبه شود. از روش هدونیک غالباً در مورد محصولات مرتبط با تکنولوژی استفاده می‌شود.

مسئله دیگری که می‌توان در مقایسه بین دو شاخص فوق مطرح کرد، طرح نمونه‌گیری مظنه‌هاست. اگر طرح نمونه‌گیری براساس احتمال متناسب با سهم‌های هزینه دوره

^۱- Hedonic Regression

پایه انجام شده و کشش جانشینی برابر واحد و بنابراین سهم‌های هزینه‌ای دوره جاری و پایه برابر باشد، شاخص جونز برآورده‌گر نمونه‌ای مناسبی از شاخص تورنکوئیست است. براساس سهم‌های مقدار دوره پایه (جاری)، شاخص دوتت برآورده‌گر نمونه‌ای از شاخص لاسپیرز (پاشه^۱) جامعه است و با قبول فرض برابری سهم‌های مقدار دوره جاری و پایه، دوتت برآورده‌گر نمونه‌ای از شاخص ایده‌آل فیشر است که البته برقراری این مفروضات، خود جای تأمل و بررسی دارد.

۵- اربیبی نمونه کوچک

اربیبی نمونه کوچک به این صورت تعریف می‌شود: تفاوت میانگین مقدار مورد انتظار برآورده‌گر نمونه با حجم نمونه کوچک و مقدار مورد انتظار همان برآورده‌گر با حجم نمونه بسیار بزرگ است که به صورت زیر نشان داده می‌شود:

$$E(I^{::t} | n = \infty) - E(I^{::t} | n)$$

فرمولی که در سال ۱۹۷۸، برای محاسبه شاخص گروه‌های CPI توسط وزارت کار آمریکا^۲ پذیرفته و به کار برده شد، به صورت زیر است:

$$L_{l,t} = \sum_{i \in U} w_{iB} \left(\frac{P_i^t}{P_i^l} \right)$$

U : مجموعه‌ای از اقلام قابل قیمت‌گیری که شامل فروشگاهها و محصولات مختلف است.

P_i^t : قیمت قلم در دوره t

P_i^l : قیمت قلم در دوره لینک ا

WIB: وزن قلم i براساس هزینه‌های مصرف‌کننده در دوره پایه

^۱- Paasche

^۲- Bureau of Labor Statistics

این فرمول، شاخص واقعی هزینه زندگی را بیش‌برآورد می‌کند. برای از بین بردن این اریبی، دو فرمول پیشنهاد شد.

۱) شاخص تعديل کننده^۱

$$S_{m,t} = \frac{L_{l,t}}{L_{m,t}}$$

m دوره لینک جدید با معرفی نمونه‌های جدید است.

۲) فرمول شاخص میانگین هندسی

$$G_{m,t} = \prod_{i=1}^n \left(\frac{P_i^t}{P_i^m} \right)^{wiB}$$

وزارت کار آمریکا شاخص بهای مصرف‌کننده را طی یک مطالعه مقطعی شامل ۸۰,۰۰۰ مظنه، ۲۰۶ قلم - طبقه در ۴۴ ناحیه محاسبه کرده است. برای هر ترکیب قلم - طبقه در هر ناحیه شاخص جداگانه‌ای محاسبه شد. متوسط حجم نمونه برای محاسبه یک شاخص از زیرگروه CPI ، ۹ است. این حجم نمونه منجر به اریبی نمونه کوچک قابل توجهی در هر دو شاخص تعديل شده و هندسی می‌شود. به منظور بررسی دقیق‌تر در مورد این اریبی، برنامه نمونه‌گیری CPI در مورد ۱۵۹ شاخص که حدود ۶۵ درصد سبد CPI را پوشش می‌دهد شبیه سازی شد. این شاخص‌ها تقریباً شامل همه کالاهای خدمات مشمول CPI بجز لباس زنان، خدمات مربوط به لباس و نیز ماشین‌های دست دوم می‌باشد. (موارد ذکر شده به دلیل تغییرات شدید فصلی در نمونه کنار گذاشته شدند). جامعه‌ای که از آن نمونه‌های شبیه سازی استخراج شده‌اند، مجموعه داده‌های قیمت‌ها و وزن‌های هزینه استفاده شده در محاسبه CPI رسمی از ژانویه ۱۹۹۳ تا نوامبر ۱۹۹۴ می‌باشند. نتایج نشان می‌دهند اریبی نمونه کوچک در

^۱- Seasoned Index

فرمول شاخص تعديل کننده در کل، کمتر از فرمول میانگین هندسی است، هرچند در هر دو مورد وقتی حجم نمونه افزایش می‌یابد (تا ۴) اریبی نمونه کوچک هر دو کاهش می‌یابد که به دلیل وجود مقادیر گمشده در آینده بهتر است حجم نمونه بیش از ۴ انتخاب شود.

۶- نتیجہ گیری:

با توجه به نقش بسزای اریبی شاخص مقدماتی در دقت CPI، انتخاب فرمول برای محاسبه این شاخص و حجم نمونه مطلوب، حائز اهمیت است. همان‌طور که مشاهده شد، دو شاخص مطلوب که در بسیاری از کشورها به کار می‌روند، شاخص دوتت و جونز می‌باشند و تفاوت بین دو فرمول به دو عامل بستگی دارد:

۱) ناهمگنی محصول

اگر بتوان ناهمگنی محصول را تا حد ممکن کاهش داد، شاخص دوست از ویژگی‌های مطلوب برای برآورد شاخص واقعی برخوردار است. از طرفی بهینه بودن شاخص جونز و نیز دوست، به اعتبار فرضیات مربوط به وزن‌های هزینه و مقدار در طرح نمونه‌گیری اقلام بستگی دارد. حتی اگر فرضیات مورد نظر نیز برقرار نباشد، شاخص جونز با حجم نمونه مطلوب، حداقل در پرایبر مقادیر دورافتاده توانمندتر است.

بهر حال پیشنهاد می‌شود با توجه به اینکه بسیاری از کشورها از شاخص جونز در محاسبه شاخص‌های مقدماتی، حداقل در برخی گروه‌ها استفاده می‌کنند¹، شاخص‌های مقدماتی با استفاده از فرمول دوت و جونز، به صورت موازی محاسبه و واگرایی آنها در طول زمان و نیز تأثیر این واگرایی روی شاخص کل و سری زمانی شاخص مورد بررسی قرار گیرند.

۱- به جدول شماره (۲) رجوع شود.

«جدول شماره ۱»

نام کشور	رتبه اهمیت اریبی‌ها
آرژانتین	جانشینی - تغییر کیفیت - کالای جدید
استرالیا	جانشینی - تغییر کیفیت - کالای جدید - تغییر منبع اطلاع
بلژیک	تغییر کیفیت - کالای جدید - تغییر منبع اطلاع - جانشینی
کانادا	تغییر کیفیت - جانشینی - کالای جدید - تغییر منبع اطلاع
هنگ کنگ	جانشینی - تغییر کیفیت - تغییر منبع اطلاع - کالای جدید
اندونزی	تغییر کیفیت - جانشینی - تغییر منبع اطلاع - کالای جدید
ایتالیا	تغییر کیفیت - جانشینی - کالای جدید
ژاپن	تغییر کیفیت - کالای جدید
کره	جانشینی - تغییر کیفیت - تغییر منبع اطلاع
مالزی	جانشینی
مکزیک	جانشینی - تغییر کیفیت - کالای جدید
لهستان	تغییر کیفیت - کالای جدید - تغییر منبع اطلاع - جانشینی
پرتغال	تمام اریبی‌ها
روسیه	تغییر کیفیت - جانشینی - کالای جدید
آفریقای جنوبی	کالا و منابع اطلاع جدید - جانشینی - تغییر کیفیت
اسپانیا	تغییر کیفیت - منبع اطلاع جدید - کالای جدید - جانشینی
سوئد	جانشینی
سوئیس	جانشینی - تغییر کیفیت - منبع اطلاع جدید
تایلند	جانشینی - کالای جدید - منبع اطلاع جدید - تغییر کیفیت
ایالات متحده	تغییر کیفیت - جانشینی (در سطح بالا) - خطای وزن‌ها - جانشینی (در سطح پایین) - منبع اطلاع جدید

«جدول شماره ۲»

نام کشور	فرمول شاخص مقدماتی	فرمول سطوح بالاتر
آرژانتین	میانگین هندسی - در مورد آب و کابل تلویزیون میانگین حسابی	لاسپیرز زنجیره‌ای
استرالیا	میانگین هندسی - برخی جاها دو توت (نسبت میانگین حسابی)	لاسپیرز
بلژیک	میانگین حسابی	لاسپیرز
برزیل	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
کانادا	میانگین هندسی	لاسپیرز
فرانسه	درمورد محصولات همگن، میانگین حسابی غیر موزون درمورد بقیه محصولات میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
آلمان	نسبت میانگین حسابی	لاسپیرز
هنگ کنگ	میانگین هندسی برای کالاهای ناهمگن - نسبت میانگین حسابی برای کالاهای همگن	لاسپیرز
هند	نسبت میانگین حسابی	لاسپیرز
اندونزی	متوسط رلاتیوهای قیمت - میانگین هندسی برای کالاهای فصلی	لاسپیرز
ایتالیا	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
ژاپن	نسبت میانگین حسابی	لاسپیرز
سنگاپور	میانگین هندسی	لاسپیرز
روسیه	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
آفریقای جنوبی	میانگین هندسی	لاسپیرز
اسپانیا	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
سوئد	میانگین هندسی	واش

«ادامه جدول شماره ۲»

نام کشور	فرمول شاخص مقدماتی	فرمول سطوح بالاتر
سوئیس	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
کره	نسبت میانگین حسابی	لاسپیرز
مکزیک	میانگین هندسی برای گروه خوراک - میانگین حسابی برای بقیه	لاسپیرز زنجیره‌ای
مالزی	نسبت میانگین حسابی	لاسپیرز زنجیره‌ای
هلند	نسبت میانگین حسابی	لاسپیرز
لهستان	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
پرتغال	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
تایلند	میانگین حسابی از رلاتیوهای قیمت	لاسپیرز زنجیره‌ای
انگلستان	میانگین هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای
ایالات متحده	۶۱٪ میانگین هندسی - ۳۹٪ میانگین موزون از رلاتیوهای قیمت	لاسپیرز زنجیره‌ای
اتحادیه اروپا	میانگین حسابی و هندسی	لاسپیرز زنجیره‌ای

منابع و مأخذ:

- 1- BLS WORKING PAPERS (1999): ‘Small Sample Bias in Geometric Mean and Seasoned CPI Component Indexes’
Robert McClland, U.S. Bureau of Labor Statistics
Marshall Reindorf, Federal Deposit Insurance Corporation.
- 2- IMF WORKING PAPER (2006): ‘Why Elementary Price Index Number Formulas Differ: Price Dispersion and Product Heterogeneity’. Mick Sliver and Saeed Heravi.
- 3- Consumers Price Index Revision Advisory committee (1997): ‘Managing Measurement Limitations in the Consumer Price Index’. John Morris, Statistics New Zealand.
- 4- Manual CPI, Theory and Pracitce, Published by ILO, IMF, Eruostat, UN, WB - 2004.
- 5- The Irving Fisher Committee is Part of International Statistical Institute (2006): ‘Proceedings of the IFC workshop on CPI Measures: Central Bank Views and Concerns’.